

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2025

3/2025

(Suomen säädöskokoelman n:o 8/2025)

Valtioneuvoston asetus raja-alueen poliisiyhteistyöstä Ruotsin kanssa tehdystä sopimuksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä raja-alueen poliisiyhteistyöstä tehdystä sopimuksesta annetun lain (260/2024) 12 ja 14 §:n nojalla:

1 §

Raja-alueen poliisiyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä Torniossa 19 päivänä lokakuuta 2021 tehty sopimus tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2025 niin kuin siitä on sovittu.

Eduskunta on hyväksynyt sopimuksen 19 päivänä huhtikuuta 2024 ja tasavallan presidentti 17 päivänä toukokuuta 2024. Hyväksymistä koskevat nootit on vaihdettu 17 päivänä joulukuuta 2024.

2 §

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

3 §

Laki Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä raja-alueen poliisiyhteistyöstä tehdystä sopimuksesta (260/2024) tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2025.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2025.

Helsingissä 16.1.2025

Sisäministeri Mari Rantanen

Poliisijohtaja Hannele Taavila

Sopimusteksti

SOPIMUS SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA RUOTSIN KUNINGASKUNNAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ RAJA-ALUEEN POLIISIYHTEISTYÖSTÄ

Suomen tasavallan hallitus ja Ruotsin kuningaskunnan hallitus (jäljempänä "osapuolet"), jotka

tahtovat tehdä yhteistyötä poliisiyhteistyön tehostamisessa, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisessä sekä rikosten ehkäisemisessä, paljastamisessa ja tutkinnassa,

ovat tietoisia siitä, että poliisiyhteistyö osapuolten välillä on jo nyt tiivistä ja tehokasta, erityisesti muun muassa yhteisoperaatioissa,

ovat tietoisia siitä, että tehokas tietojenvaihto ja tiivis operatiivinen yhteistyö osapuolten poliisiviranomaisten välillä ovat olennainen osa poliisin toimintaa ja rikosentorjuntaa ja että niitä olisi kehitettävä edelleen,

pitävät mielessä, että vaikka osapuolilla säilyykin vastuu oman alueensa yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta, kumpikin osapuoli voisi hyötyä tehostetusta vastavuoroisesta poliisiyhteistyöstä raja-alueella,

ottavat huomioon Euroopan unionin lainsäädännön, erityisesti Schengenin säännösten, "Prümin päätökset" (neuvoston päätös 2008/615/YOS ja neuvoston päätös 2008/616/YOS) sekä ATLAS-yhteistyön (neuvoston päätös 2008/617/YOS),

ottavat huomioon rajat ylittävän rikollisuuden aiheuttamat uhat, jotka edellyttävät nykyistä tiiviimpää ja tehokkaampaa poliisiyhteistyötä ja uusia yhteistyön muotoja, ja

pyrkivät tehostamaan ja edelleen parantamaan osapuolten välistä yhteistyötä,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Sopimuksen tarkoitus ja soveltamisala

Tämän sopimuksen tarkoituksena on tehostaa osapuolten välistä poliisiyhteistyötä ja siten edelleen parantaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa sekä rikosten ehkäisemistä, paljastamista ja tutkintaa.

Tässä sopimuksessa raja-alue tarkoittaa

– Suomen tasavallassa Enontekiön, Kolarin, Muonion, Pellon, Tornion ja Ylitornion kuntien aluetta

– Ruotsin kuningaskunnassa Haaparannan, Kiirunan, Pajalan ja Ylitornion kuntien aluetta.

Tätä sopimusta ei sovelleta erityistoimintayksiköiden antamaan apuun.

2 artikla

Keskusviranomaiset, toimivaltaiset virkamiehet ja paikalliset yhteyspisteet

Keskusviranomaiset ovat Suomen tasavallassa Poliisihallitus ja Ruotsin kuningaskunnassa Polismyndigheten.

Toimivaltaisia virkamiehiä ovat Suomen tasavallassa Suomen poliisin poliisivirkamiehet ja Ruotsin kuningaskunnassa Polismyndighetenin poliisivirkamiehet.

Keskusviranomaiset nimeävät paikalliset yhteyspisteet 3 ja 4 artiklassa määriteltyjä kiireellisiä toimenpiteitä varten. Keskusviranomaiset antavat toisilleen tiedot paikallisista yhteyspisteistä.

3 artikla

Pyynnöstä toteutettavat kiireelliset toimenpiteet

Osapuolen toimivaltaiset virkamiehet voivat isäntäosapuolen paikallisen yhteyspisteen pyynnöstä ylittää valtionrajan ja ryhtyä väliaikaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten ehkäisemiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi.

Tällainen pyyntö voidaan esittää, jos tarvitaan kiireellistä apua, jotta raja-alueella voidaan ryhtyä toimiin sellaisen vakavan rikoksen torjumiseksi, johon liittyy ihmisen elämää, terveyttä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vaara. Tähän sisältyvät muun muassa, mutta eivät kuitenkaan yksinomaan, raiskaus, ryöstö, törkeä pahoinpitely, henkirikokset ja terrorismirikokset sekä tilanteet, joissa virkamieheen kohdistuu vakava uhka.

Pyyntö voidaan esittää suullisesti tai kirjallisesti millä tahansa käytettävissä olevalla teknisellä keinolla, ja siinä on mahdollisuuksien mukaan yksilöitävä toteutettavat väliaikaiset toimenpiteet. Pynnön vastaanottavan osapuolen paikallinen yhteyspiste voi hyväksyä tai evätä pyynnön tai mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sen sijaan muunlaista apua.

Jos pyyntö hyväksytään, isäntäosapuoli ryhtyy viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin torjuakseen pyynnön perusteena olleen tilanteen ja ottaakseen operaation vastuulleen.

Valtionrajan ylittävät toimivaltaiset virkamiehet voivat toimia itsenäisesti, kunnes isäntäosapuolen virkamiehet saapuvat paikalle. Sen jälkeen he voivat avustaa isäntäosapuolen virkamiehiä näiden johdolla ja pääsääntöisesti näiden läsnä ollessa. Valtionrajan ylittävien toimivaltaisten virkamiesten on mahdollisimman pian ilmoitettava toteuttamistaan väliaikaisista toimenpiteistä.

4 artikla

Pyytämättä toteutettavat kiireelliset toimenpiteet

Kiireellisissä tilanteissa osapuolen toimivaltaiset virkamiehet voivat ilman isäntäosapuolen esittämää pyyntöä ylittää valtionrajan ja ryhtyä raja-alueella sellaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen ihmisen henkeä, terveyttä tai ruumiillista

koskemattomuutta välittömästi uhkaavan vaaran torjumiseksi. Tätä sovelletaan vain, jos on olemassa riski, että vaara toteutuu ennen kuin isäntäosapuolen virkamiehet saapuvat paikalle ja ryhtyvät toimiin.

Valtionrajan ylittävien toimivaltaisten virkamiesten on viipymättä ilmoitettava rajanylityksestä isäntäosapuolen paikalliselle yhteyspisteelle. Isäntäosapuoli vahvistaa vastaanottaneensa ilmoituksen ja ryhtyy viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin torjuakseen vaaran ja ottaakseen operaation vastuulleen.

Valtionrajan ylittävät toimivaltaiset virkamiehet voivat toimia itsenäisesti, kunnes isäntäosapuolen virkamiehet saapuvat paikalle. Sen jälkeen he voivat avustaa isäntäosapuolen virkamiehiä näiden johdolla ja pääsääntöisesti näiden läsnä ollessa. Valtionrajan ylittävien toimivaltaisten virkamiesten on mahdollisimman pian ilmoitettava toteuttamistaan väliaikaisista toimenpiteistä.

5 artikla

Valtionrajat ylittävä valvonta ja välitön taka-ajo

Valtionrajat ylittävään valvontaan ja välittömään taka-ajoon sovelletaan Schengenin säännösten säännöksiä ja määräyksiä. Selvyyden vuoksi sovitaan, että maarajat ylittävä välitön taka-ajo sisältää joki- ja järvirajat ylittävän välittömän taka-ajon.

6 artikla

Johtaminen ja toimivaltuudet

Toimivaltaisten virkamiesten, jotka toimivat toisen osapuolen alueella tämän sopimuksen perusteella, on toimittava isäntäosapuolen lainsäädäntöä noudattaen ja kansalliseen lainsäädäntönsä perustuvien toimivaltuuksiensa rajoissa. Heidän on noudatettava isäntäosapuolen paikallisen yhteyspisteen tai kulloisellakin paikalla johtovastuussa olevien poliisivirkamiesten ohjeita, jos tällaisia ohjeita on käytettävissä. Isäntäosapuoli on vastuussa virkamiesten toimista.

Toimivaltaisilla virkamiehillä on kansalliseen lainsäädäntönsä perustuvien toimivaltuuksiensa rajoissa sama oikeus voimankäyttöön kuin isäntäosapuolen virkamiehillä.

7 artikla

Aseet, ammukset ja muut varusteet

Toimivaltaiset virkamiehet, jotka toimivat toisen osapuolen alueella tämän sopimuksen perusteella, voivat käyttää kansallista virkapukuaan. He voivat pitää hallussaan sellaisia aseita, ammuksia ja muita varusteita, joiden hallussapito sallitaan heille lähettävän osapuolen kansallisen lainsäädännön perusteella. Isäntäosapuoli voi kieltää lähettävän osapuolen virkamiehiä pitämästä hallussaan isäntäosapuolen alueella tiettyjä aseita, ammuksia ja muita varusteita.

Toimivaltaisilla virkamiehillä on kansalliseen lainsäädäntönsä perustuvien toimivaltuuksiensa rajoissa sama oikeus käyttää aseita, ammuksia ja muita varusteita kuin isäntäosapuolen virkamiehillä.

Jos osapuolen toimivaltaiset virkamiehet käyttävät ajoneuvoja toimiessaan tämän sopimuksen perusteella toisen osapuolen alueella, heitä koskevat tienkäyttöoikeus ja erioikeudet mukaan lukien samat liikennesäännöt kuin isäntäosapuolen virkamiehiä.

8 artikla

Koulutus

Kummankin osapuolen vastuulla on varmistaa omien toimivaltaisten virkamiestensä osalta, että yhteistyöhön osallistuvilla virkamiehillä on tehtävään tarvittavat taidot, tiedot ja varusteet.

Osapuolet toimivat yhteistyössä sovittaakseen yhteen ja järjestääkseen yhteistä koulutusta mahdollisuuksien mukaan. Osapuolet tukevat toisiaan saattamaan käyttöön asianmukaista koulutusaineistoa, joka käsittelee tämän sopimuksen kannalta olennaista kansallista lainsäädäntöä.

9 artikla

Rikosoikeudellinen vastuu

Toimivaltaisia virkamiehiä, jotka toimivat toisen osapuolen alueella tämän sopimuksen perusteella, kohdellaan heidän tekemiensä tai heihin kohdistettujen rikosten suhteen samalla tavoin kuin isäntäosapuolen virkamiehiä, jollei muussa osapuolia sitovassa sopimuksessa toisin määrätä.

10 artikla

Palvelussuhde ja kurinpidollinen vastuu

Toimivaltaisiin virkamiehiin, jotka toimivat toisen osapuolen alueella tämän sopimuksen perusteella, sovelletaan etenkin kurinpitosääntöjen osalta heidän omassa valtiossaan sovellettavia työlainsäädännön säännöksiä.

Yhteistyöhön osallistuvien virkamiesten oman valtion viranomaiset tekevät päätökset näihin virkamiehiin liittyvästä kurinpidollisesta vastuusta.

11 artikla

Siviilioikeudellinen vastuu

Kun toimivaltaiset virkamiehet toimivat toisen osapuolen alueella tämän sopimuksen perusteella, heidät lähettänyt valtio on vastuussa heidän toimintansa aikana aiheuttamastaan vahingosta sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella he toimivat.

Se osapuoli, jonka alueella vahinko on aiheutettu, korvaa vahingon niiden edellytysten mukaisesti, joita sovelletaan sen omien virkamiesten aiheuttamaan vahinkoon.

Se osapuoli, jonka toimivaltaiset virkamiehet ovat aiheuttaneet vahinkoa jollekulle toisen osapuolen alueella, hyvittää tälle osapuolelle täysimääräisesti ne korvausmäärät, jotka tämä osapuoli on maksanut uhreille tai heidän oikeudenomistajilleen.

12 artikla

Kulut

Kumpikin osapuoli vastaa toimintakuluista, jotka sen toimivaltaisille virkamiehille aiheutuu tämän sopimuksen täytäntöönpanosta. Erityistapauksissa osapuolet voivat sopia muunlaisista järjestelyistä.

13 artikla

Riitojen ratkaiseminen

Tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat riidat ratkaistaan osapuolten välisillä neuvotteluilla.

14 artikla

Sopimuksen muuttaminen

Tätä sopimusta voidaan muuttaa jommankumman osapuolen kirjallisesta ehdotuksesta.

Ehdotetut muutokset hyväksytään, jos osapuolet niin sopivat, ja ne tulevat voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on vastaanotettu jälkimmäinen osapuolten keskenään vaihtamista nooteista, joilla ilmoitetaan, että näiden muutosten voimaan saattamiseksi tarvittavat kansalliset toimenpiteet on saatettu päätökseen.

15 artikla

Suhde muihin kansainvälisiin sopimuksiin

Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan ainoastaan siltä osin kuin ne ovat sopusoinnussa Euroopan unionin oikeuden kanssa. Tämä sopimus ei vaikuta sellaisten olemassa olevien kansainvälisten sopimusten soveltamiseen, jotka on tehty osapuolten välillä tai kolmannen maan kanssa.

16 artikla

Sopimuksen irtisanominen

Osapuoli voi irtisanoa tämä sopimuksen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle osapuolelle. Irtisanominen tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua ilmoituksesta.

17 artikla

Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on vastaanotettu jälkimmäinen osapuolten keskenään diplomaattiteitse vaihtamista ilmoituksista, joilla ilmoitetaan, että tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset oikeudelliset vaatimukset on täytetty.

18 artikla

Arviointi

Keskusviranomaiset keskustelevat vuosittain tämän sopimuksen perusteella toteutetuista toimenpiteistä. Viimeistään kahden vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta osapuolet arvioivat sen täytäntöönpanoa ja soveltamista ja harkitsevat, onko sopimusta tarpeen muuttaa.

Tehty Torniossa 19 päivänä lokakuuta 2021 kahtena kappaleena suomen ja ruotsin kielellä, molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

Suomen tasavallan hallituksen
puolesta

Ruotsin kuningaskunnan hallituksen
puolesta